

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 460/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. augusta 2014 predbežne prerokoval sťažnosť J. M. a I. M., zastúpených advokátkou Mgr. Martinou Beňovou, konateľkou Advokátskej kancelárie Beňová, s. r. o., Blumentálska 8, Bratislava, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co/424/2013 a jeho uznesením z 20. februára 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M. a I. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. mája 2014 doručená sťažnosť J. M. a I. M. (ďalej len „sťažovatelia“, v citáciách aj „navrhovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu

podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co/424/2013 a jeho uznesením z 20. februára 2014.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sú v procesnom postavení navrhovateľov v súdnom spore *„o zaplatenie 12.723,97 Eur s príslušenstvom“* (z titulu *„bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľnosti...“*) vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 9 C/158/1996 proti odporcom 1. A. P., 2. H. P... a 3. Slovenská republika, Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Okresný súd uznesením zo 4. októbra 2013 nevyhovел návrhu sťažovateľov a nepriznal im oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. O odvolaní sťažovateľov rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 9 Co/424/2013 z 20. februára 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“), ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu.

3. Podľa názoru sťažovateľov *„tak v rámci rozhodnutia Okresného súdu Dunajská Streda 9 C/158/1996-502 zo dňa 4. 10. 2013, ako aj v rámci potvrdzujúceho uznesenia Krajského súdu v Trnave 9 Co/424/2013-519 zo dňa 20. 2. 2014 došlo k porušeniu ich práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, konkrétne k odopretiu ich práva na prístup k súdu, keď konajúce súdy v súvislosti s rozhodovaním o priznaní oslobodenia od platenia súdnych poplatkov nesprávne posúdili naplnenie podmienok oslobodenia, v rámci ktorých nesprávne posúdili majetkové pomery sťažovateľov“*.

4. Sťažovatelia ďalej poukázali na skutočnosť, že v iných konaniach vedených na okresnom súde im bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov. V dôsledku *„vzájomne si odporujúcej rozhodovacej činnosti Okresného súdu..., Krajského súdu a Najvyššieho súdu... za tých istých skutkových okolností a za stavu, kedy Krajský súd... túto odlišnú prax... ani riadne neodôvodnil...“* boli porušené nimi označené práva (bod 1).

5. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie ich základného práva „na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 Dohovoru...“ postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co/424/2013 a jeho uznesením z 20. februára 2014, ktoré navrhli zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Súčasne žiadali priznať im náhradu trov právneho zastúpenia „vo výške 284,08 EUR“.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľov prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho

základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

10. V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

12. Ústavný súd už uviedol, že „Predpokladom uplatnenia práva na spravodlivý proces, ktoré sa zaručuje čl. 6 ods. 1 dohovoru, je nezávislosť a nestrannosť súdu. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru.“ (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť.

13. Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a inú právnu ochranu zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04). Podľa čl. 142 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v občianskoprávnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

14. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak

z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). Z ústavného vymedzenia postavenia a kompetencií všeobecných súdov a ústavného súdu v Slovenskej republike (porovnaj čl. 142 ods. 1, čl. 124 a čl. 127 ods. 1 ústavy) vyplýva, že rozhodovanie o oslobodení od platenia súdnych poplatkov v rámci občiansko/obchodnoprávných vecí patrí predovšetkým do právomoci všeobecných súdov. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov.

15. Pokiaľ ide o sťažovateľmi namietané porušenie ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozhodnutím krajského súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o odvolaní sťažovateľov uznesením sp. zn. 9 Co/424/2013 z 20. februára 2014 sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy, resp. dohovoru.

16. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom uznesenia krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, čo potvrdzuje jeho argumentácia vychádzajúca z výsledkov vykonaného dokazovania a z neho vychádzajúcich právnych záverov. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd oboznámil podstatu skutkových a právnych záverov okresného súdu a odvolacej argumentácie sťažovateľov:

„Proti tomuto uzneseniu súdu prvého stupňa včas podali odvolanie žalobcovia. Poukázali na nesprávnosť a arbitrárnosť rozhodnutia, pretože súd prvého stupňa nesprávne vyhodnotil skutkový stav a nevysporiadal sa s predloženými dôkazmi... Súd prvého stupňa sa nevysporiadal s otázkou, odkiaľ a akým spôsobom by mali alebo mohli uhrádzať súdne poplatky v danom konaní za ich súčasnej finančnej situácie. Nezohľadnil ani skutočnosť, že práve orgány štátu spôsobili tento stav a preto by zvýšená miera tolerancie zo strany štátu (záujem štátu na vyberaní súdnych poplatkov) mala byť o to ústretovejšia a mala takto podporiť a zabezpečiť právo žalobcov na súdnu ochranu. Súd prvého stupňa sa sústredil hlavne na nehnuteľnosti žalobcov, ktoré dopodrobna uviedol, čo je však na posúdenie a stav

finančných pomerov žalobcov bezpredmetné. Z aktuálnych detailov z účtov žalobcov je evidentné, že ich sociálna, a finančná situácia naďalej opodstatňuje ich právo na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov v súčasnosti i v blízkej budúcnosti a ich nehnuteľnosti na tento stav nemajú žiadny vplyv. Uviedli, že ak by súd svoje rozhodnutie o nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku oprel o iné dôvody ako tie, ktoré predpokladá ustanovenie § 138 ods. 1 OSP, mohol by tento svojvoľný výklad byť porušením základného práva na súdnu ochranu. Navrhli aby ich návrhu o oslobodenie od súdnych poplatkov bolo v celom rozsahu vyhovené.“

Svoje rozhodnutie odôvodnil krajský súd takto:

„Krajský súd... ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1. OSP) , oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému bol tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a 202 OSP), preskúmal vec (§ 212 ods. 1 OSP), prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 1 OSP) a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je vecne správne...“

Podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), po preskúmaní napadnutého uznesenia a predloženého spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav, vec správne právne posúdil a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a v podrobnostiach na toto poukazuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd uvádza nasledovné.

Obsahom práva na spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je umožniť každému bez rozdielu reálny prístup k súdu, čomu korešponduje povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na súdnu ochranu zabezpečujú a vykonávajú jednotlivé ustanovenia občianskeho súdneho poriadku. V rámci garantovaného práva na súdnu

ochranu sa realizuje aj právo na prístup k súdu, ktoré, však nie je absolútne, keď jeho obmedzenie je dané legitímnym cieľom, ktorý štát sleduje v súvislosti s poplatkovou povinnosťou účastníkov konania, ako podmienkou prejednanía návrhu. Na druhej strane však štát prostredníctvom inštitútu oslobodenia od súdnych poplatkov zabezpečuje určitej kategórii osôb prístup k súdu aj bez zaplataenia súdnych poplatkov za súčasného splnenia vyššie uvedených zákonných predpokladov. Z tohto hľadiska je preto potrebné pri rozhodovaní v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia zákona zabezpečiť spravodlivú a primeranú rovnováhu medzi záujmom štátu na vyberaní súdnych poplatkov a záujmom žiadateľa domáhať sa svojich nárokov súdnou cestou.

Právo na spravodlivý proces však nezahrňa právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho skutkovými a právnymi názormi, navrhovaným hodnotením dôkazov; rovnako nezakladá právo účastníka na to, aby bol v konaní pred súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho návrhmi. Z uvedeného možno dôvodiť, že právo na spravodlivý súdny proces neobsahuje ani právo na vyhovie procesnému návrhu účastníka na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, a teda mu nezaručuje ani bezvýhradné právo na bezplatné súdne konanie.

V zmysle ustanovenia § 138 ods. 1 OSP sú pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov rozhodujúce jednak majetkové, zárobkové, rodinné, zdravotné, osobné pomery účastníka a tiež skutočnosť, či zo strany účastníka domáhajúceho sa priznania oslobodenia od súdnych poplatkov nejde buď o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie či bránenie práva; pričom obidva predpoklady musia byť súčasne naplnené. Úlohou súdu pri rozhodovaní o žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov je vyhodnotiť celkové pomery žiadateľa (zárobkové, majetkové, rodinné, sociálne, zdravotné, osobné) a to aj vzhľadom na povahu a výšku uplatňovaného nároku, ktorý je predmetom konania a z ktorého je odvodená samotná výška súdneho poplatku. Súd zhodnotí všetky relevantné zistenia aj z toho hľadiska, či úhradou súdneho poplatku vo vyrubenej výške dôjde k takému závažnému zásahu do majetkovej sféry žiadateľa, že by mu privodila stav hmotnej núdze a znemožnila by mu tak efektívne sa v konaní svojich ohrozených či porušených práv a právom chránených záujmov domáhať. K posudzovaniu vzťahu výšky súdneho poplatku odvodenej od výšky požadovaného nároku a pomerov žiadateľa nie je možné pristupovať len

matematicky, ale je potrebné relevantné ustanovenia aplikovať na zistený skutkový stav tak, aby nedochádzalo k zneužívaniu priznania oslobodenia od súdnych poplatkov.

Pri posudzovaní druhej podmienky treba brať na zreteľ, že o svojvôľu pôjde spravidla vtedy, ak by išlo o zneužívanie práva, ktoré by inak účastníkovi náležalo tak, že by sa jeho uplatnením sledoval iný účel, aký zákon predpokladá, teda napr. by bolo právo uplatňované so zámerom poškodiť druhého účastníka na jeho právach či majetku, so zjavnou snahou oddialiť splnenie povinností nepochybne ho zaväzujúcej. O zrejme bezúspešne uplatňovanie či bránenie práva by išlo v prípade, ak by z rozhodujúcich tvrdení, na pravdivosť ktorých by nebolo potrebné vykonávať už dokazovanie, bolo nepochybné, že pre účastníka (žiadateľa) nemožno priaznivé rozhodnutie vo veci samej dôvodiť, napr. keď pre jeho úspešné uplatnenie nároku bude absentovať zákonný podklad alebo bude už vyriešené záväzne v inom konaní.

K odvolacej námietke žalobcov týkajúcej sa ich práva na súdnu ochranu odvolací súd uvádza, že pôvodne sa žalobcovia domáhali voči žalovaným zaplata 27.599, Sk s príslušenstvom (916,12 eura) ako bezdôvodného obohatenia, súdny poplatok za návrh v sume 1.103,- Sk (36,61 eura) zaplatili. Po rozšírení žaloby zaplatili súdny poplatok v sume 726,50 eura. Súd prvého stupňa vo veci konal a koná (od septembra 1996) v zmysle príslušných ustanovení OSP a vo veci vykonáva dokazovanie. Je teda nedôvodné poukazovať na ohrozenie či porušenie práva žalobcov na súdnu ochranu v súvislosti s uznesením o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov, o ktoré žiadali v marci 2013.

Odvolací súd súhlasne so súdom prvého stupňa poukazuje na celkové majetkové pomery žalobcov. Tak ako je vyššie uvedené - pri rozhodovaní o žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov je potrebné vyhodnotiť celkové pomery žiadateľa, nielen aktuálnu situáciu na bankovom účte. Je teda významné aj zistenie, že žalobcovia sú - či už jednotlivo alebo každý samostatne vlastníkami, resp. spoluvlastníkmi nehnuteľností i osobných motorových vozidiel. Nemožno súhlasiť s námietkou žalobcov, že nehnuteľnosti vedené na správa katastra v... nemajú žiaden vplyv na ich sociálnu a finančnú situáciu. Nehnuteľnosti môžu byť tiež zdrojom finančných príjmov (nielen z titulu nájmu ale aj ich predajom). Súd prvého stupňa teda postupoval správne, ak pri hodnotení majetkových pomerov žalobcov vzal do úvahy aj vlastníctvo nehnuteľností.

Žalobcovia svoju žiadosť o oslobodenie od súdneho poplatku nevzťahujú k žiadnemu konkrétnemu súdному poplatku - žiadajú výšky súdneho poplatku odvodenej od výšky požadovaného nároku a pomerov žiadateľa nie je možné pristupovať len matematicky, ale je potrebné relevantné ustanovenia aplikovať na zistený skutkový, stav tak, aby nedochádzalo k zneužívaniu priznania oslobodenia od súdnych poplatkov o oslobodenie od súdnych poplatkov v súčasnosti a blízkej budúcnosti, odvolací súd však z obsahu spisu zistil, že súd prvého stupňa uložil žalobcom povinnosť zložiť preddavok na trovy dôkazu - znaleckého dokazovania - spoločne a nerozdielne v sume 100 eur. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že sa nejedná o sumu v takej výške, ktorá by (s poukazom na príjmy a majetok) existenčne žalobcov ohrozila.

Odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom súdu prvého stupňa v tom, že žalobcovia nespĺňajú podmienky pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Ani z hľadiska žalobcami deklarováných finančných záväzkov z poskytnutých úverov, pri súčasnej existencii ich pravidelných príjmov, vlastníctva nehnuteľností, nemožno vyhodnotiť ich celkové majetkové pomery ako nepriaznivé do tej miery, že by bolo opodstatnené uprednostniť úhradu ich súkromných záväzkov pred poplatkovou povinnosťou voči štátu. Úhrada súdneho poplatku (preddavku na znalecké dokazovanie) nebude predstavovať tak značne citelný zásah do majetkovej a sociálnej situácie žalobcov, ktorý by bol objektívne spôsobilý vyvolať stav hmotnej núdze a ohroziť tak schopnosť žalobcov zabezpečiť svoje životné potreby; tým bude zároveň zabezpečená spravodlivá, rovnováha medzi legitímnym fiškálnym záujmom: štátu a záujmom žalobcov dovoľávať sa súdnej ochrany. S poukazom na uvedené odvolací súd uzavrel, že od žalobcov možno spravodlivo požadovať zaplatenie preddavku na trovy dôkazu s tým, že žalobcom tým nebude odopretý reálny prístup k súdu a nebudú tak neprimerane obmedzení v možnosti efektívne sa domáhať ochrany svojich práv súdnou cestou. V prípade úspechu v konaní bude žalobcom zaplatený preddavok na trovy dôkazu vrátený vo forme priznaných trov konania.

S prihliadnutím k uvedenému súd prvého stupňa rozhodol vecne správne a preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 OSP).“

17. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia krajského súdu konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, a jeho úvahy

vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, ako aj obsahu relevantných dôkazov je napadnuté rozhodnutie krajského súdu aj náležite odôvodnené. Ústavný súd považuje preto postup krajského súdu pri preskúmvaní rozhodnutia okresného súdu za legitímny s ústavne korešpondujúcou mierou interpretácie na vec použitých zákonných ustanovení a vylučujúci porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

18. Na základe uvedeného ústavný súd v danej veci dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu nie je svojvoľné. Podľa názoru ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Navyše treba uviesť, že z pohľadu ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery v posudzovanej veci krajského súdu považovať za arbitrárne, zjavne neopodstatnené alebo vydané v rozpore s platnou právnou úpravou.

19. V súvislosti s prejavom nespokojnosti sťažovateľov s postupom krajského súdu ústavný súd opätovne konštatuje (bod 13), že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru) nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

20. Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi postupom krajského súdu a sťažovateľmi namietaným porušením označených práv, sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

21. Ústavný súd ešte poznamenáva, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov (a ani zjednocovanie právnych názorov jednotlivých sudcov) a suplovať právomoc, ktorá podľa § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je zverená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (bod 4).

22. Po odmietnutí sťažnosti sťažovateľov ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa ich ďalšími návrhmi (pozri bod 5).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. augusta 2014